

Zásady civilního procesu: anotace rigorózní práce

Předkládaná práce si klade za cíl analyzovat základní zásady civilního procesu. Tyto zásady plynou z práva na spravedlivý proces, a proto jsou někdy nazývány obecnými zásadami soudnictví. Přesto lze odlišit způsoby, kterými se vztahují specificky na civilní proces. Problematika základních zásad se ukazuje jako překvapivě aktuální téma, a to jak obecně, protože je třeba hledat cesty, kterými se civilní proces vyrovná s nejnovějšími společenskými změnami, tak zejména v České republice, v níž probíhá permanentní reforma civilního procesu, která pravděpodobně nebude dokončena dříve než s nově přijatou rekodifikací.

Obsah práce je rozčleněn do celkem sedmi kapitol. Prvá kapitola je úvodní a zabývá se pojmem základních principů, jeho kořeny, původem a jejich současnou aktuálností. Následující kapitola se zabývá právem na nestranný, nezávislý soud zřízený zákonem, tedy základními atributy soudní moci, bez jejichž zajištění nemůže spravedlivý proces vůbec existovat. Třetí kapitola pojednává o zásadě spravedlnosti a rovnosti a popisuje způsob, jakým je tato zásada realizována. Jedná se o sadu důležitých práv, například právo na projednání věci v osobní přítomnosti, na efektivní účast v řízení či na kontradiktornost řízení. Tato práva navíc musejí být interpretována v souladu se zásadou rovnosti zbraní. Čtvrtá kapitola se zabývá právem na projednání věci v přiměřeném čase. Nejprve vysvětluje význam „přiměřené doby řízení“ a způsoby, kterými se stanoví. Následně se věnuje analýze prostředků obsažených v domácím právu působícím na rychlost řízení. Pátá kapitola se věnuje právu na právní pomoc a popisuje podmínky, za nichž je nutno právní pomoc poskytnout, a způsoby, kterým tato pomoc může být poskytnuta. Šestá kapitola se soustředí na právo na veřejné projednání věci a vyhlášení rozsudku, rozebírá jejich důležitost a jejich pojetí ve vnitrostátním právu. Sedmá kapitola pak shrnuje zjištěné poznatky a uzavírá, že spravedlivý proces znamená stálou výzvu jak pro zákonodárství, tak pro každodenní praxi. Legislativa musí respektovat požadavky spravedlivého procesu i ve své snaze přizpůsobit civilní proces novému společenskému vývoji, a to jak na mezinárodní, tak vnitrostátní úrovni. Tato problematika je zvláště naléhavá v České republice, jejíž občanský soudní řád byl přijat v 60. letech 20. století a od

té doby byl více než stokrát novelizován, což nemohlo poznamenat jeho použitelnost v praxi. I z toho důvodu jsou základní zásady civilního procesu důležitým nástrojem pro interpretaci civilněprocesních norem. Základní zásady civilního procesu také představují vodítko pro zahájené práce na rekodifikaci civilního procesu.